

[Holdgaard.]

det ærede Medlem Hr. Kyed fremsatte i den Forbindelse den Bemærkning, at han i Talen gav Udtryk for, at det var hans Mening, at man i første Omgang skulde oprette Gaardbrug og siden hen skulde gaa over til at oprette Husmandsbrug. Jeg kunde antage, at det var noget i den Retning, som det ærede Medlem Hr. Schmidt ønsker; saa vilde det da udelukkende blive Gaardmandsbørn, man tog Hensyn til, og Husmænds og Landarbejderen Børn vilde aldrig kunne komme i Betragtning. For jo større en Ejendom er, des flere Midler skal der jo i Regelen til for at starte den og besidde den. Men det Forhold staar der intet om i den Beretning, som baade det ærede Medlem Hr. Kyed og jeg har sat vore Navne under, og det er den, jeg holder mig til.

Det ærede Medlem Hr. Kyed opholdt sig saa meget ved en Udtalelse af mig om, at jeg syntes, det var et godt Tilbud, der var givet de unge, at de kunde faa Jord til den Pris, Staten erhverver den til. Jeg satte jo denne Udtalelse i Relation til det ærede Medlem Hr. Madsen-Mygdals Udtalelse forleden, at naar man fra Statens, fra det offentlige Side har saa mange Midler til Raadighed til Opkøb, saa kan man erhverve Arealerne billigere, end de unge eller Befolkningen ellers kunde i den frie Handel. Saa ved jeg ikke, hvad mere man kan forlange.

Hvad angaar det Spørgsmaal, som er berørt i § 5 om Landbrugsministerens Bemyndigelse til at opføre Bygninger paa Arealerne, skal jeg give det ærede Medlem Hr. Kyed Ret i, at jeg ganske rigtig har fremsat de Synspunkter i Erhvervsudvalget, at jeg mente, at det burde prøves som et Forsøg. Det Standpunkt staar jeg fremdeles paa, og jeg forstod ogsaa, at den højtærede Landbrugsminister ikke er uenig deri. Som jeg sagde før, er det begrundet paa den Erfaring, som „Landeværnet“ hævder, det har indhøstet dernede, at man bedre kunde afhænde Brugene, naar der var opført Bygninger paa dem. Og da det er erkendt fra alle Sider, at der tiltrænges stærkt Bebyggelse og Beboelse dernede, er jeg fremdeles af den Opfattelse, at man maa prøve alle farbare Veje for at faa de Arealer beboet, som er ubebyggede dernede. Derfor synes jeg, at det vilde være rigtigt at gøre et saadant Forsøg. Det er vist rigtigt, at jeg har nævnt dette om at prøve med en halv Snes Ejendomme f. Eks., og det vedstaar jeg ganske, idet man jo saa kunde prøve, om man bedre

kunde afhænde dem. Men selvfølgelig, støder det an, og ønsker man det ikke, hverken fra sønderjydske Side eller fra Venstres Side, saa er det fra min Side ikke noget Kardinalpunkt, og saa skal jeg ogsaa være villig til at fråfalde dette.

Til sidst vil jeg gerne sige, at mine Udtalelser var fremsat under Hensyn til og ud fra den Henstilling, som baade det ærede Medlem Hr. Kyed og jeg har sat vore Navne under i den Beretning, der er afgivet. Jeg vil gerne til Slutning med den højtærede Formands Tilladelse citere ganske faa Sætninger for at bevise, at de Udtalelser, jeg fremsatte før, var bygget netop paa den Beretning, som vi har afgivet. Det drejer sig om tre Hovedpunkter i den Lovgivning, vi her forhandler om, for det første om Værdistigningsafgiften, for det andet om Forsøg med Bygninger og for det tredje om Lempelser i de Fordringer, man bør stille til de Ansøgere, der kan komme i Betragtning ved Oprettelsen af disse Brug. Af de Sætninger, jeg ønsker at citere — de er ganske korte —, staar de første Side 21 i den afgivne Beretning, hvor der staar angaaende Værdistigningsafgiften:

„Vejanlægene bør derfor ske ved offentlig Foranstaltning, efter at større, til senere Udstykning i mindre Brug egnede Arealer er erhvervede til Udstykning, og under saadanne Forhold, at ogsaa de Ejere, hvis Arealer ikke kommer med under Udstykningsplanen, deltager i Udgiften ved Vejanlægene i Form af Værdistigningsafgift.“

Med Hensyn til Forsøgene med Bygningers Opførelse siger Udvalget i den afgivne Beretning:

„Under de af Udvalget førte Forhandlinger med „Landeværnet“ er det af dettes Formand oplyst, at der, hvor Landeværnet har skullet afhænde Jord, hvorpaa der fandtes de fornødne Landbrugsbygninger, i Regelen har meldt sig et større Antal Ansøgere, end man har kunnet tilfredsstille, medens det derimod har været forbundet med adskillige Vanskeligheder at faa Købere til Jord, paa hvilken de paagældende selv maatte opføre Bygninger. Erfaringerne andetsteds fra bekræfter formentlig denne Iagttagelse, hvorfor Udvalget henstiller til Overvejelse, om det ikke vil være rigtigt, for at fremme Udstykningen i Sønderjylland i betydeligt Omfang, som et Forsøg at lade opføre Bygninger paa nogle af de Arealer, der agtes udstykkede, og derefter søge Brugene afhændede som offentlige.“

Og med Hensyn til det tredje, om en